

"Pamięci pomordowanych w katyńskim lesie..."

Miejska Biblioteka Publiczna
DZIAŁ INFORMACJI, BIBLIOGRAFII
I WIEDZY O REGIONIE
ul. Warszawska 62a
21-500 Biała Podlaska
tel. 083 341 64 52 informacja@mbp.org.pl

„...I tylko pamięć została

Po tej katyńskiej nocy...

Pamięć nie dała się zgładzić

Nie chciała ulec przemocy.

I woła sprawiedliwość

I prawdę po świecie niesie...

Prawdę o jeńców tysiącach

Zgładzonych w katyńskim lesie...”

[Feliks Konarski]

Słowo od redakcji

W związku z obchodami 70. rocznicy zbrodni katyńskiej redakcja naszego pisma postanowiła wydać specjalny numer gazetki, w całości poświęcony tym tragicznym wydarzeniom, jakie rozegrały się w Katyniu, Charkowie czy Ostaszkowie. Nie ulega wątpliwości, że każdy Polak, nawet ten najmniejszy powinien wiedzieć, co wydarzyło się w tym katyńskim lesie przed siedemdziesięciu laty. Prawda o tej zbrodni była przez lata ukrywana, zacierana, przemilczana. Przez wiele lat w szkołach nie wolno było wspominać o Katyniu, zabroniona była jakakolwiek dyskusja na temat ofiar i sprawców tej zbrodni. Na szczęście dzisiaj cały świat dowiedział się o oficerach zastrzelonych w katyńskim lesie, a w polskich szkołach już nie tylko można, ale trzeba mówić, co tak naprawdę wydarzyło się w Katyniu.

Katyn stał się przed kilkunastu dniami miejscem kolejnej narodowej tragedii – w katastrofie samolotu prezydenckiego zginęła para prezydencka, czołowi przedstawiciele naszego kraju, wybitni politycy, wojskowi, duchowni. W tym więc numerze zamieścimy także najważniejsze informacje o tej dramatycznej katastrofie, która na tydzień pogrążyła nasz naród w żałobie.

Mamy nadzieję, że nasz numer specjalny dostarczy Wam wielu cennych informacji i uświadomi, jak ważne dla Polski wydarzenia rozegrały się na katyńskiej ziemi.

NWP

Redaktorzy NWP, którzy przygotowali specjalny numer:

Martyna Matwiejuk

Jagoda Oźga

Jagoda Nowak

Małgorzata Oleszczuk

Paulina Krzemińska

Opiekun: p.Kamila Korneluk

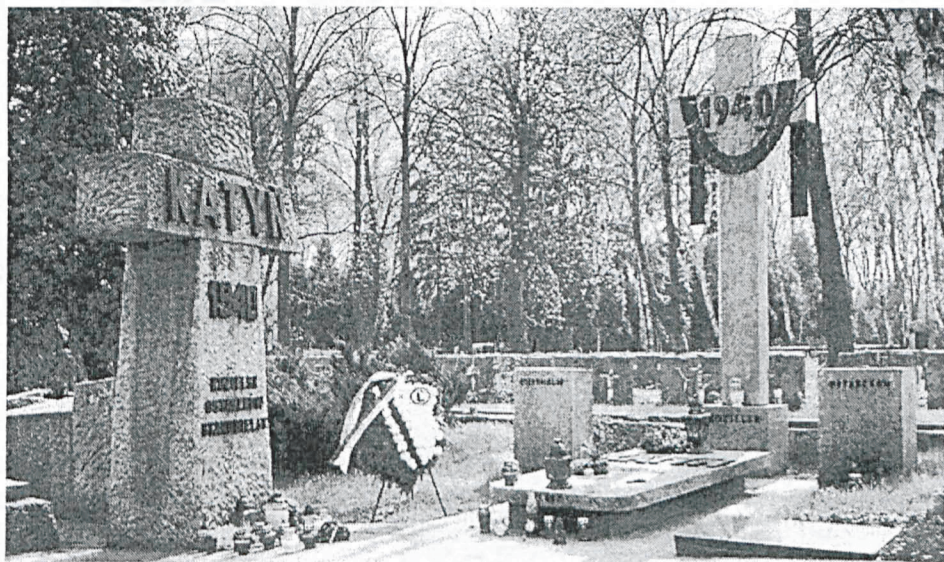
Zbrodnia katyńska...Golgota Wschodu

Pojęciem zbrodni katyńskiej określamy masową eksterminację około 15 tys. jeńców wojennych więzionych przedtem w trzech obozach na terenie Związku Sowieckiego w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie. Ofiarami byli oficerowie Wojska Polskiego, podoficerowie Policji Państwowej i żołnierze Korpusu Ochrony Pogranicza, ale także profesorowie, docenci, lekarze, nauczyciele. 5 marca 1940 roku zapadła ostateczna decyzja o rozstrzelaniu więźniów. Akcja masowych rozstrzeliwań rozpoczęła się w kwietniu 1940 roku i trwała mniej więcej do połowy maja. Ofiary zbrodni stalinowskiej zostały pogrzebane w zbiorowych mogiłach w Katyniu pod Smoleńskiem, Miednoje koło Tweru, Piatichatkach na przedmieściu Charkowa i w przypadku 7 tys. ofiar w innych nieznanych miejscach. Zbrodnia była przeprowadzona w ścisłej tajemnicy, ale już w 1943 r. ujawniono zbiorowe groby w Katyniu. Las katyński to miejsce, w którym dokonano wielu masowych egzekucji.

Katyński las

Polacy oddają hołd poległym w Katyniu w wielu miejscach, przy pomnikach pamiętających ofiary zbrodni w 1940

Koniecznie zobaczcie - "Katyń"

„Katyń” to dramat historyczny, którego reżyserem jest zdobywca *Oskara* **Andrzej Wajda**. Reżyser zadedykował ten film swoim rodzicom: ojcu, oficerowi, który zginął w Katyniu oraz matce, w podziękowaniu za pamięć o ojcu.

Film opowiada o polskich oficerach, którzy zginęli z rąk NKWD podczas masowych mordów w lasach katyńskich oraz o rodzinach, które czekały na powrót synów, mężów, braci i ojców. Opowiada o rodzinach, które pomimo zakazu władz komunistycznych, zachowały pamięć o tej strasznej zbrodni.

W obsadzie filmu znaleźli się: Artur Żmijewski, Danuta Stenka, Paweł Małaszyński, Magda Cielecka.

Jednym z wielu przesłań reżysera jest uświadomienie nam, młodemu pokoleniu, ilu ludzi musiało zginąć, abyśmy mogli teraz żyć w wolnej Polsce. Ostatnia scena filmu- polscy oficerowie giną z rąk sowietów, jest to moim zdaniem najbardziej wzruszająca scena całego filmu. Osobiście po obejrzeniu tego filmu zdałam sobie sprawę z okrucieństwa, jakie miało miejsce w lasach katyńskich w 1940r.

Zachęcam do obejrzenia filmu: Kasia

Obchody 70. rocznicy zbrodni katyńskiej w Terespolu

Dnia 15.04.2010r. w Terespolu odbyła się uroczystość poświęcona 70. rocznicy zbrodni katyńskiej i katastrofie lotniczej pod Smoleńskiem, w której zginęło 96 osób reprezentujących nasze państwo na uroczystościach w Katyniu upamiętniających okrutny mord polskich obywateli. Uroczystości rozpoczęły się mszą świętą, której przewodniczył proboszcz Zdzisław Dudek, który pobłogosławił 10 dębów, które upamiętniały 9 obywateli polskich pochodzących z Terespolu, zabitych w lesie katyńskim i 96 osób, które zginęły śmiercią tragiczną pod Smoleńskiem. Po uroczystej mszy wszyscy udali się na plac znajdujący się przed Liceum Ogólnokształcącym, gdzie posadzono 9 dębów ku pamięci pomordowanych w Katyniu w 1940 roku.

Zginęli tam:

1. Major Czesław Wardziński, ur. 1895r., syn Józefa, więzień Starobielska, zamordowany przez NKWD w 1940r. w Charkowie.

2. Porucznik Eugeniusz Pankla, ur. 21.01.1883r., syn Eugeniusza, więzień Starobielska, zamordowany przez NKWD w 1940r. w Charkowie.

3. Bolesław Jaśkiewicz, ur. 15.04.1888r., syn Antoniego, starszy przodownik Policji Państwowej, więzień Ostaszkowa, zamordowany przez NKWD w Twerze w 1940r.

4. Stanisław Kaczorowski, ur. 1900r., syn Piotra przodownik Policji Państwowej, więzień Ostaszkowa, zamordowany przez NKWD w 1940r. w Twerze.

5. Edward Lorenc, ur. 1888r., syn Adolfa, przodownik Policji Państwowej, więzień Ostaszkowa, zamordowany przez NKWD w Twerze.

6. Kapitan Jan Jakuszko, ur. 26.10.1906r., syn Stefana, więzień Kozielska, zamordowany przez NKWD w Katyniu.

7. Eliasz Harczuk, ur. 19. 07. 1898r., syn Piotra, starszy przodownik Policji Państwowej, więzień Ostaszkowa, zamordowany przez NKWD w 1940r. w Twerze.

8. Adam Gałka, ur. 1899r., syn Tomasza, przodownik Policji Państwowej, komendant posterunku Policji Państwowej w Terespolu w 1939 r., więzień Ostaszkowa, zamordowany przez NKWD w 1940r. w Twerze.

9. Aleksander Zborowski – policjant z Terespolu.

Wszyscy zamordowani znaleźli się na liście katyńskiej.

Pierwszy dąb był przeznaczony prezydentowi RP Lechowi Kaczyńskiemu i jego małżonce Marii, posłom, senatorom, wysokim urzędnikom państwowym, generałom Wojska Polskiego, biskupom, członkom *Rodzin Katyńskich*, ważnym

przedstawicielom życia społecznego oraz załodze samolotu.

Kolejnym punktem uroczystości była piękna akademie poświęcona pomordowanym synom ziemi terespolskiej oraz tragicznie zmarłym w katastrofie smoleńskiej.

Tą wzruszającą uroczystość przygotowała nauczycielka Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 p. Justyna Sowa we współpracy z dyrekcją szkoły, Urzędem Miasta oraz Miejskim Ośrodkiem Kultury w Terespolu.

Napisały Martyna Matwiejuk i Małgorzata Oleszczuk

Foto – Małgorzata Oleszczuk

Katyn' w poezji

Kazimiera Illakowiczówna

O Boże...

O Boże!...

Najpierw jechali długo,
wieziono ich wiosenną szarugą.
... Ilu ich było? Dwa? Pięć?
Osiem? Dwanaście tysięcy?...
Pamiętamy ich zbrojnych
i hojnych,
pamiętamy młodziutkich przed
wojną...

O Boże... Nie myśleć więcej.
Każdy dzień ma swoją pracę.
a tamto - nie powraca.
... A jednak...

O czym myślał, zanim umierał
za szeregiem walący się szereg?
Będziemy kiedyś wiedzieli,
skoro już wyszli spod ziemi.
Ktoś ocalony cudem,
ktoś schowany przypadkiem
w rowie
straszliwą opowieść opowie:
czy szarpały ich ręce brudne?
czy poszli na rzeź bez oporu?
czy konali wiosennym
wieczorem?

czy zabito ich w mroźne rano?

O Boże...

Czy im

się pożegnać dano?

Czy do końca, aż kat wystrzelił,
o niczym nie wiedzieli?

Jeden był jedynak u matki,
a drugi u ojca ostatni;
a trzeci popełnił zbrodnię
i jeszcze jej nie zamodlił.
U czwartego synek i żona,
piątemu wielkość sądzona...
... Jak to być może?!
a katów przecie także Pan Bóg
stworzył...

O Boże,
który w jaskółce mieszkasz, co
obłoki mija,
i w jastrzębiu, co w locie
jaskółkę zabija,
w kwiatuszku - wypieszczonym
w cieniu leśnych malin,
i w tych, co i maliny, i kwiat
podeptali...

... Który zlatujesz ogniem
w pędzącym pocisku
i w mózgu świecisz, co od
ciosu się rozpryska...
... Który jesteś - i to mię
zdumiewa najwięcej -
jednocześnie w Polaku, Moskalu
i Niemcu...

O Boże,
z tej wichury, co pali pół świata,
zstąp i zamieszkaj, błagam
Ciebie,
nie w dzieciach, nie w kwiatach,
nie w czystych duszach, ani
w jasnych wodach,
ale w sercach katów!

(1943 r.)

Pamięci zgładzonych w Katyńskim lesie...

Dnia 16 kwietnia, w piątek, na czwartej jednostce lekcyjnej odbyła się w naszej szkole uroczysta akademii upamiętniająca 70. rocznicę zbrodni w Katyniu.

Sala gimnastyczna, w której licznie zgromadzili się uczniowie starszych klas szkoły podstawowej oraz gimnazjaliści, na czterdzieści minut zamarła niemal w absolutnej ciszy. Wszyscy z uwagą słuchali niezwyklej lekcji historii, jakiej tym razem udzielili sami uczniowie. Prowadzący akademię przedstawili najważniejsze informacje dotyczące zbrodni katyńskiej, ukazując jej wymiar i okrucieństwo.

Ze wzruszeniem wszyscy słuchali także recytacji wierszy, traktujących o tej ogromnej tragedii – „Rejestru Katynia” J. Olechowskiego, „Wstydu” Piero Oniflani, czy „Katynia” F. Konarskiego.

Łzy do oczu napływały zwłaszcza podczas wykonywania pięknych pieśni przez Kasię oraz Paulinę.

Oprawa muzyczna, którą przygotował p. Piotr Skolimowski oraz koło gitarowe, tylko podkreślała uroczysty i wzruszający nastrój akademii.

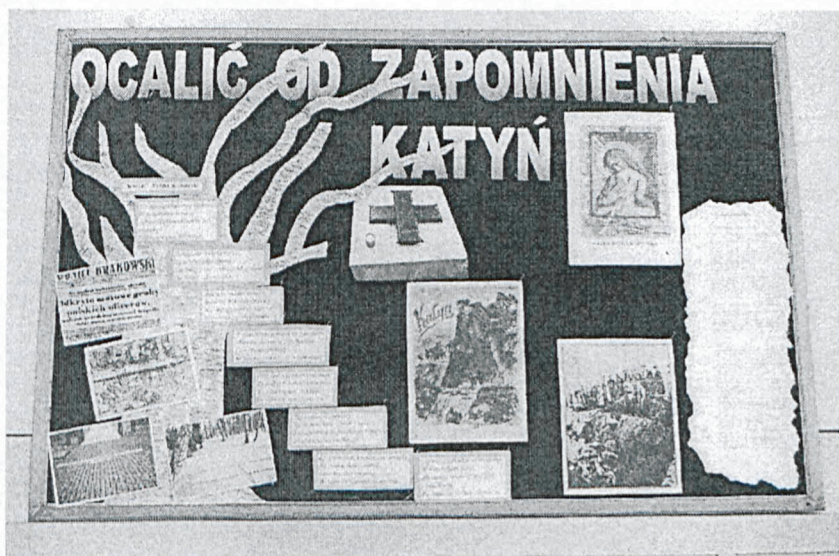
Zgromadzeni na sali mogli ponadto obejrzeć prezentację multimedialną na temat zbrodni katyńskiej, ale także tragedii, która rozegrała się w Smoleńsku, którą przygotowała p. Małgorzata Marczak. Pan dyrektor Zenon Iwanowski podkreślił, jak ważna jest pamięć o wydarzeniach, zarówno tych sprzed 70-laty, jak i tych, które miały miejsce 10 kwietnia 2010 r.

W akademii udział wzięli uczniowie z klas: VI b, I C, I B, II C.

Piękną dekorację, wykonaną przez panie stażystki, zaprojektowała p. Iwona Gryszko, która koordynowała przygotowywanie całej akademii. Scenariusz apelu, który na długo zapadnie w pamięci wszystkich uczniów, napisała p. Ewa Kral.

Paulina Krzemińska

Tablica upamiętniająca zbrodnię katyńską

Pamięci poległych w katyńskim lesie...

Foto – p. Małgorzata Marczak

Katyń w poezji

By ocalić Katyń

Ocalała z pożogi
samotna w katyńskim lesie
po kim tak płaczesz żałośnie
że szloch po ziemi się niesie

Dlaczego tylko ty jedna
pośród żywych zostałaś
powiedz ach powiedz
brzozo
co w ten poranek widziałas

Widziałam orła białego
nim spadł na ziemię z
chmury
widziałam polskie kwiaty
płaczące kroplami purpury

Widziałam dusze ofiar
Anioł wzniósł je do nieba
widziałam ognistą tęczę
po której szli do Boga

A teraz na tych zgliszczach
rozpacz się błąką wśród
ciszy
by Katyń ocalił pamięć
o której świat usłyszał

Tragedia w Smoleńsku - 10 kwietnia 2010 r.

Tragiczne obchody Katynia

Dnia 10 kwietnia miały odbyć się uroczyste obchody 70. rocznicy zbrodni katyńskiej, w których uczestniczyć miały najważniejsze osoby w państwie, rodziny pomordowanych w katyńskim lesie. Wszyscy czekali na te obchody, aby całemu światu pokazać, jak okrutny los spotkał polskich oficerów i intelektualistów.

Samolot z polską delegacją na uroczystości Katynia wyleciał o 7:23 i miał wylądować przed uroczystościami, które miały się rozpocząć o 10:30. Samolotem podróżowali Lech Kaczyński, jego małżonka Maria oraz inne najważniejsze osoby w państwie.

Wszyscy z zainteresowaniem słuchali mediów, gdzie informowano o problemach, jakie ma Tupolew z wylądowaniem. Niestety już po 9-tej te straszne wiadomości się potwierdziły, prezydencki samolot TU-154 o 8.56 runął na ziemię w Smoleńsku. O godzinie 10:00 dostaliśmy informację, że żaden z pasażerów samolotu nie przeżył. Według wstępnych informacji podanych przez media samolot miał problemy z lądowaniem.

W Katyniu zamiast uroczystości był płacz i modlitwy. O atmosferze panującej na katyńskim cmentarzu czytaliśmy: „Siedziałem blisko sektora rządowego. Patrzyłem na puste krzesła, ozdobione biało-czerwonymi chorągiewkami. Na krzesle Lecha Kaczyńskiego leżał wieniec, który miał złożyć pod pomnikiem Ofiar Mordu Katyńskiego”.

Po 70. latach, ziemi katyńskie pochłonęły nowe ofiary. Zginął kwiat polskiej inteligencji. Z prezydenckiego samolotu ocalał jedynie bukiet biało-czerwonych róż, który rosyjscy milicjanci złożyli w miejscu tragedii.

„cisza jest na wysokościach ,
i dymi mgłą smoleński las”

(Fragment wiersza Zbigniewa Herberta “guziki”)

Katarzyna Patrejko

Zginęli służąc ojczyźnie...

W smoleńskiej tragedii zginęło 96 osób – para prezydencka, ostatni prezydent na uchodźctwie Ryszard Kaczorowski, wicemarszałkowie sejmu, ministrowie, pracownicy Kancelarii Prezydenckiej, posłowie, senatorowie, najważniejsi urzędnicy państwowi, dowódcy wszystkich rodzajów wojsk, duchowni, załoga samolotu, przedstawiciele rodzin katyńskich.

Para prezydencka – Lech i Maria Kaczyńscy

Ryszard Kaczorowski

*Śpieszmy się kochać ludzi tak szybko odchodzą
Zostaną po nich buty i telefon głuchy
(...)*

*Potem cisz normalna więc całkiem nieznośna
Jak czystość urodzona najprościej z rozpacz
Kiedy myślimy o kimś zostając bez niego.*

[kś. Jan Twardowski]

Guziki

[Pamięci kapitana
Edwarda Herberta]

Tylko guziki nieugięte
przetwały śmierć świadkowie zbrodni
z głębin wychodzą na powierzchnię
jedyne pomniki na ich grobie

są aby świadczyć Bóg policzy
i ulituje się nad nimi
lecz jak zmartwychwstać mają ciałem
kiedy są lepką cząstką ziemi

przeleciał ptak przepływa obłok
upada liść kielkuje śluz
i cisza jest na wysokościach
i dymi mgłą katyński las

tylko guziki nieugięte
potężny głos zamkniętych chórów
tylko guziki nieugięte
guziki z płaszczy i mundurów

[Zbigniew Herbert]

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MIASTO
TERESPOL

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

**„Umieć więcej?
Fajna rzecz!”**
Terespol 2009/2010

Projekt współfinansowany jest z
Europejskiego Funduszu Społecznego